

UNIKÁTNÍ SEPARAČNÍ KOMPLEX UMOŽNÍ RYCHLEJŠÍ A ÚČINNĚJŠÍ SANACI NEJVĚTŠÍ OSTRAVSKÉ HALDY

Za účasti ministra průmyslu a obchodu Jiřího Havlíčka, osobností regionu a dalších hostů byl v Ostravě slavnostně zahájen provoz speciální separační linky. Jedno z nejmodernějších úpravárenských zařízení v Evropě začalo zpracovávat těžební odpad uložený na odvalu Heřmanice, který patří mezi největší ekologické zátěže v Moravskoslezském kraji. Na projektu spolupracuje státní podnik DIAMO a společnost Ostravská těžební, a.s.

„Díky společnému úsilí státního podniku a soukromého investora začíná další etapa odstranění významné ekologické zátěže v ostravském regionu. Výsledkem bude stabilní a bezrizikový stav odvalu. Tento proces sice bude trvat ještě několik let, ale bez této nové technologie by byl mnohem delší, možná i neproveditelný,“ řekl ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček.

„Naším cílem je zabezpečit problémovou lokalitu před termickými jevy, které zde viditelně probíhají už zhruba 20 let, a postupně eliminovat negativní vlivy. Rekultivační práce probíhají již řadu let a za tu dobu se ukázalo, že nejúčinnějším řešením je likvidace termicky aktivních míst odtěžením. Nová technologie bude velkým přínosem a může sloužit také jako referenční zařízení pro zpracování a rekultivaci obdobných úložišť v České republice i v Evropě,“ uvedl ředitel státního podniku DIAMO Tomáš Rychtařík.

„Postavit takovýto velkokapacitní komplex nebylo jednoduché, ale věřím, že představuje naprostou špičku ve své třídě a světovém měřítku. Naše zařízení má podstatně vylepšenou technologii úpravy haldoviny podle nových poznatků a zkušeností z obdobných zařízení v zahraničí,“ informoval Dalibor Tesař, předseda dozorčí rady společnosti Ostravská těžební, a.s., která je investorem stavby. Heřmanická homogenizační linka je pilotním projektem společnosti, podobnou plánuje vybudovat i v dalších zemích.

Odval Heřmanice je jedním z nejstarších a zároveň nejrozsáhlejších míst, kde je uložena důlní hlušina z těžby černého uhlí, která probíhala v 19. a 20. století na Ostravsku. Zaujímá plochu o velikosti 14 Václavských náměstí. Hlavním rizikovým faktorem odvalu jsou termické procesy (hoření). Vznik požáru, jeho vývoj a směr šíření přitom téměř nelze predikovat.

„Pozůstatky těžby uhlí na řadě míst na Ostravsku a Karvinsku brzdí jejich další rozvoj. Revitalizace těchto lokalit je nezbytná, ale finančně i časově náročná, proto se také stala důležitou součástí strategie restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje, kterou před pár dny schválila vláda,“ připomněl vládní zmocněnec Jiří Cienčala.

„Je důležité nepřenášet problémy, které umíme vyřešit, na další generace a eliminovat všechny negativní vlivy na zdraví obyvatel a životní prostředí. Nová technologie přinese pracovní místa a urychlí sanaci haldy bez nepříznivého dopadu na okolí. Po čase se uleví i obyvatelům Slezské Ostravy, které obtěžuje prach a zápach z heřmanického odvalu,“ míní hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák.

„Zlepšování životního prostředí v Ostravě je naší absolutní prioritou, proto vítáme každý projekt a jakoukoliv aktivitu, která jde tímto směrem. Doufáme, že se nová technologie úpravy haldoviny

osvědčí a přispěje ke snížení zátěže ovzduší prachem a důsledky endogenního hoření. V delším horizontu po revitalizaci se pak nabízí možnost smysluplného využití lokality heřmanického odvalu pro další rozvoj města,“ řekla náměstkyně ostravského primátora Kateřina Šebestová.

Stavba separačního komplexu byla slavnostně zahájena položením základního kamene loni v červenci. Po njetí plného provozu bude mít zařízení výkon 350 t/h. Základním principem homogenizační linky je separace hlušiny procesem mokré úpravy, která definitivně eliminuje riziko hoření. Z technologického hlediska se jedná o klasický úpravnický proces v unikátním moderním provedení, které bylo navrženo specificky pro materiál deponovaný na odvalu Heřmanice. Provoz separační linky bude dvousměnný, ročně v ní bude zpracován zhruba milion tun haldoviny. Výstupem bude čisté kamenivo a uhelná hmota, které mohou být dále komerčně využity ve stavebnictví a energetice, v případě kameniva také k modelování terénu v lokalitě odvalu.

Investice v celkovém objemu 250 milionů korun přinesla i desítky nových pracovních míst. O provoz linky se bude stabilně starat 30 zaměstnanců. Státní podnik DIAMO přijal v souvislosti s tímto projektem 12 nových zaměstnanců. Odštěpný závod ODRA bude zajišťovat nakládku hlušiny na pásové dopravníky a modelování terénu materiálem zbaveným podstatné části uhelné hmoty. Návazné provozy a služby zaměstnají další desítky lidí.

Zpracování stanoveného množství hlušiny potrvá minimálně 10 let. Po provedení hrubých terénních úprav bude plocha odvalu komplexně rekultivována. Už nyní je připravována studie konečného řešení lokality, jejímž cílem bude maximálně efektivně a v souladu s územním plánem vymodelovat celé zájmové území do požadovaného tvaru.

Po celou dobu bude oblast intenzivně monitorována. Po ověření ekologické a geotechnické stability území lze požádat o uzavření úložného místa těžebního odvalu. Tímto aktem bude hornická činnost v této části Ostravy po téměř 200 letech ukončena.

Státní podnik DIAMO za dobu zkušebního provozu, v prvním pololetí roku 2017, dodal do úpravny k následnému zpracování celkem 32 884 t hlušina.

Kontakt:

Ing. Bc. Jana Dronská, MBA - Oddělení propagace a komunikace, DIAMO, s. p., mobil: 606 728 882

***DIAMO, státní podnik** se sídlem ve Stráži pod Ralskem je organizací, která realizuje zahlazování následků hornické činnosti po těžbě uranu, rud a části uhelného hornictví v České republice a zajišťuje produkci uranového koncentráту pro jadernou energetiku. Provádí sanační a rekultivační práce, spravuje více než 6000 dílčích environmentálních zátěží na celém území ČR. Státní podnik zajišťuje svou činnost v regionech prostřednictvím 4 odštěpných závodů: Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem (TÚU), GEAM v Dolní Rožínce, Správa uranových ložisek v Příbrami (SUL) a ODRA v Ostravě. DIAMO, s. p. celkem k 31. 12. 2016 zaměstnával 2 521 lidí.*

***Ostravská těžební, a.s.** se specializuje na produkci kameniva s širokým spektrem použití především ve stavebnictví. Kamenivo získává hlavně odtěžováním na odvalu Heřmanice v Ostravě. Dále se zabývá tříděním, recyklací a ukládáním inertních odpadů, provádí demoliční práce, zemní práce, hrubé terénní úpravy a rekultivační činnost. Majitelem společnosti je Evropská těžební a.s.*

Příloha: HISTORIE ODVALU HEŘMANICE

Příloha

HISTORIE ODVALU HEŘMANICE

Odval Heřmanice je nejrozsáhlejším odvalem na Ostravsku. Nachází se na území městského obvodu Slezská Ostrava statutárního města Ostrava. Jedná se o komplex důlních odvalů, který vznikl už v polovině 19. století při hloubení Dolu Ida (Rudý říjen 1). Největší množství materiálu se zde ukládalo ve 40. až 60. letech minulého století, kdy se rozšiřoval Důl Heřmanice (Důl Stalin, Rudý říjen 2). Celkově areál zabírá plochu cca 65 ha, objem uloženého materiálu je odhadován na cca 30 milionů tun. Průměrná sypaná výška odvalu se pohybuje mezi 20 až 30 metry. Maximální výška sypaného kužele části odvalu dosahovala v minulosti až 70 m. Z rozhodnutí tehdejšího KNV a města Ostravy byla v roce 1978 snížena výška odvalu z kóty 271 na 250 m n. m. za účelem intenzivnějšího provětrání Ostravské kotliny. Na odval navazuje Heřmanický rybník, který je součástí lokality Natura 2000. Západní část odvalu je řízeně rekultivována. Termicky aktivní zóny se nacházejí zejména ve východní a střední části odvalu. Vznik endogenního požáru závisí na mnoha faktorech, z nichž nejdůležitějšími jsou obsah hořlavé složky (uhelné složky), možnost přístupu vzdušín a vhodné geometrické parametry úložiště. Vznik požáru, jeho vývoj a směr šíření téměř nelze predikovat. V důsledku termických procesů se zvyšuje teplota hlubších i přívrchových zón a dochází k poškození až totální likvidaci vegetace.

V minulosti (1999–2004) byly uskutečněny pokusy o likvidaci podzemních požárů v odvalu, ty však nezastavily šíření termických procesů. Postupně byla zasažena téměř celá centrální část včetně samotného hřebene odvalu. Od roku 2004 byl termický proces pravidelně monitorován měřením v síti vrtů. Z vyhodnocených výsledků vyplynulo, že aktivní oblast je velmi rozsáhlá, zasahuje téměř celou plochu východní a střední části úložiště. Postupně se ukázalo, že nejúčinnějším řešením je likvidace termicky aktivních míst odtěžením. Část odvalu Heřmanice už prošla rekultivací v gesci s. p. DIAMO. Cílem bylo území revitalizovat a vytvořit účinný „zelený val“ s významným filtračním efektem proti prachu vznikajícímu v rámci odtěžování dalších částí odvalu. Po rekultivačních pracích proběhlo zatravnění a vysázení celkem 15 000 kusů keřů a stromků.